

FAGLIG UDVIKLING OG TRIVSEL HVOR STÅR FOLKESKOLEN NU?

Bente Bjørnholt
Vibeke Myrup Jensen

10/11 2020 VIVE Webinar

DAGSORDEN OG PRÆSENTATION

- Overordnet resultater i forhold til reformens intentioner
 - Resultater i helikopter perspektiv
 - Bud på mulige forklaringer
 - Perspektivering af chefkonsulent Christian Lamhauge Rasmussen fra KL

Vibeke M. Jensen: Senior forsker, ph.d., VIVE

Grundskole forskning & effektevaluering

- Den kvantitative evaluering af folkeskolereformen
- Effektevaluering af flere strukturelle 'håndtag' (klassestørrelse, antal fagtimer, lærerkompetencer mv.)

Bente Bjørnholt, Senior forsker, ph.d., VIVE

- Styring, ledelse, motivation, performance og evaluering
- Følgforskning folkeskolereformen
- Tidligere studieleder MPA + MPG

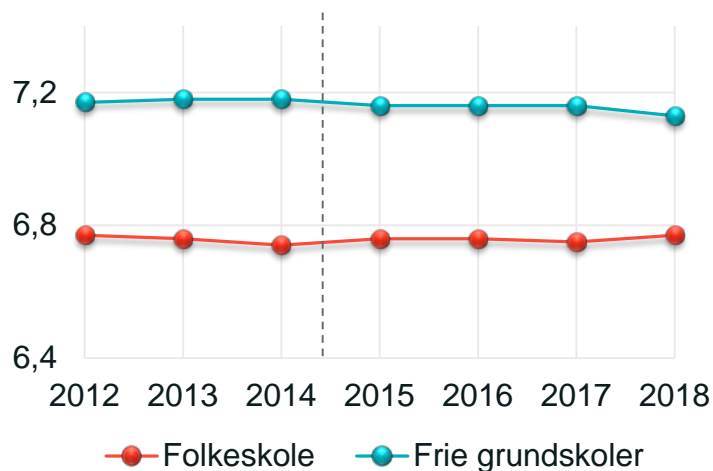

REFORMINTENTION: ØGE ELEVERNES LÆRING OG TRIVSEL

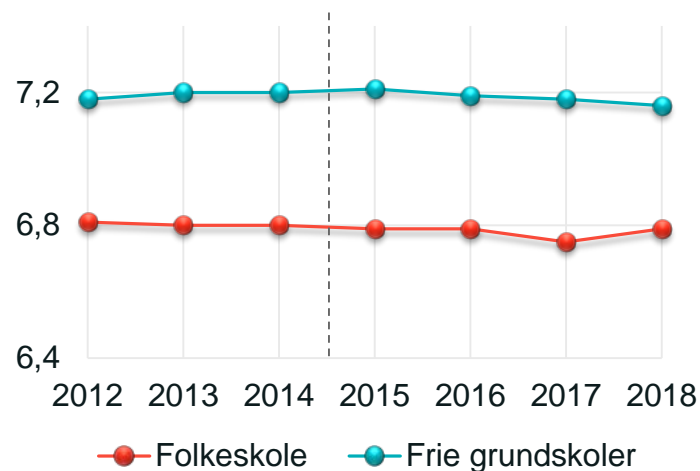

Samme udvikling over tid i elevernes karakterer i 9 kl. for elever i folkeskolen og de frie grundskoler (2012-2018)

Dansk

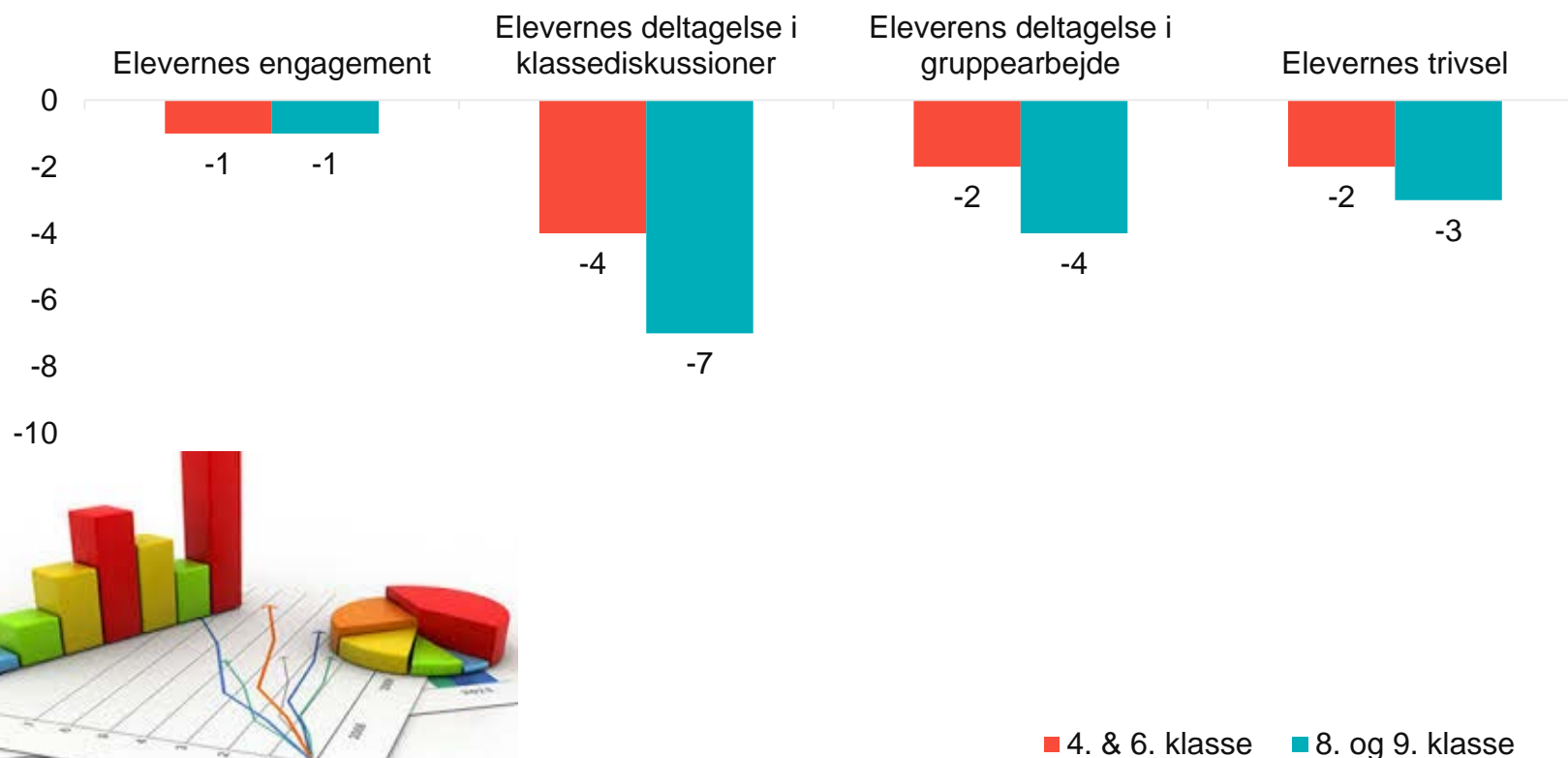
Matematik

Figuren viser elevernes udvikling i karakterer over tid. Elevernes sammenlignes kun med elever fra tidligere årgange fra samme skole og ikke elever fra andre skoler.

REFORMINTENTION: ØGE ELEVERS LÆRING OG TRIVSEL (II)

Udvikling fra 2014 til 2018: Ingen udvikling for engagement, negativ udvikling i deltagelse og trivsel (i procentpoint)

Grafen viser udviklingen i elevernes engagement, deltagelse i undervisningen og trivsel i perioden foråret 2014 til foråret 2018. Målt i procentpoint. Alle udviklinger er statistiske signifikante på min. 5 %-niveau og korrigeret for elevbaggrund og forskelle mellem skoler.

REFORMINTENTION : ØGE ELEVERS LÆRING OG TRIVSEL (III)

Reformelementerne har haft størst betydning for elevernes trivsel

	Faglige resultater		Trivsel	
	Mellemtrin	Udskoling	Mellemtrin	Udskoling
Betydningen af reformelementerne	Mellemtrin	Udskoling	Mellemtrin	Udskoling
Flere fagtimer			Ikke beregnet	
Brugen af § 16b			+	
Bevægelse i danskundervisningen				+
Mere end 45 min. bevægelse i løbet af dagen			+	
Åben Skole-aktiviteter i dansk eller matematik		+	+	+/-
Sammenligning af skoler med høj og lav implementeringsgrad				
Understøttende undervisning				
Bevægelse				+
Åben Skole			+	+
Lektiehjælp og faglig fordybelse				+

REFORMINTENTION: BETYDNINGEN AF SOCIAL BAGGRUND FOR ELEVERNES FAGLIGE RESULTATER SKAL MINDSKES

- ***Begrænset udvikling i social mobilitet:***

- Samlet set er det *ikke* lykkedes at give de mere ressourcesvage elevgrupper et fagligt løft fra før til efter reformen (fra 2014 til 2018) (om end der er eksempler på at det kan ske).
- Men der er eksempler på, at det kan ske:
 - Flere fagtimer giver fx et fagligt løft til elever af ufaglærte forældre.
 - Vi har også tidl. vist at (den frivillige) lektiehjælp i højere grad hjælper de elever, som ikke oplever, at de får hjælp hjemmefra til deres lektier.

REFORMINTENTION: MERE OG BEDRE UNDERVING, HVOR DEN ENKELTE ELEVS BEHOV SKAL TILGODESES

Ro og orden :

- Positiv udvikling fra 2014 til 2018 i andelen af klasser hvor dansk- og matematiklærere er gode til at skabe ro i timerne. (fx 6% i udskoling)
- Udskolingselever, der går i klasser, hvor læreren sørger for ro i klassen, klarer sig desuden påviseligt bedre ved folkeskolens afgangsprøver (en gennemsnitlig forskel på 0,17 karakterpoint)

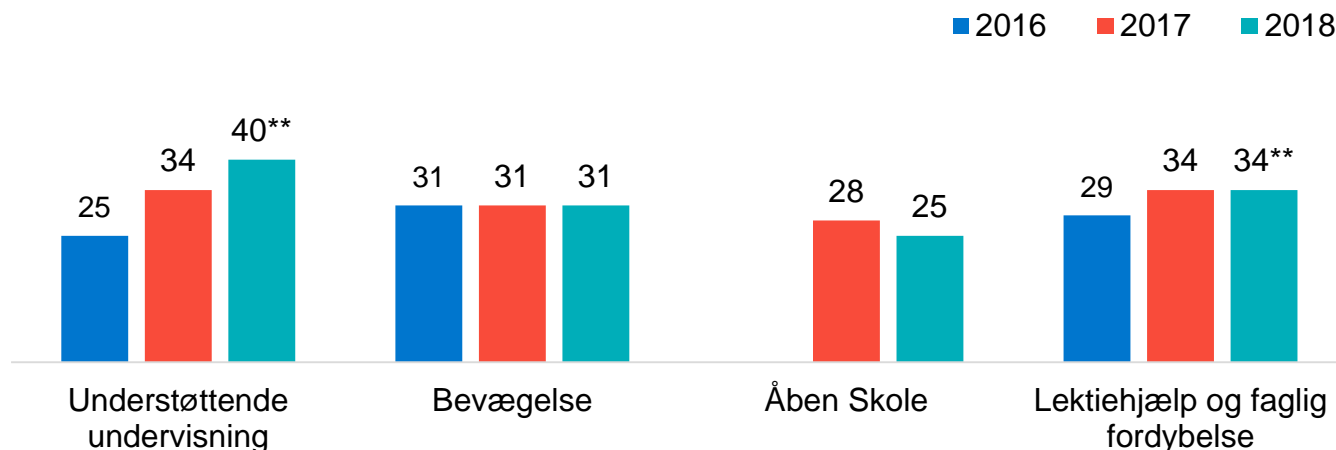
Undervisningsdifferentiering:

- Ingen ændringer i elevernes vurdering af lærernes undervisningsdifferentiering fra 2014 til 2018. (53% i 2018)
- Når lærerne sikrer passende faglige opgaver til eleverne, så bliver eleverne samtidig mere engagerede, de oplever i højere grad, at opgaverne er spændende, og de deltager mere aktivt i undervisningen.
- De kvalitative analyser peger på, at undervisningsdifferentiering er vigtigt for elevernes motivation ikke mindst for de elever, som selv italesætter sig som fagligt dygtige.

HVAD KAN VI FORVENTE EFTER 4 ÅR?

- Reformen blev født med mange frihedsgrader → skolerne og kommunerne skulle selv definere indholdet af reformens elementer
- Under halvdelen af skolerne er nået langt med implementeringen i 2018 (jf. figur)

Andel skoler, der i høj grad har implementeret reformens elementer i %

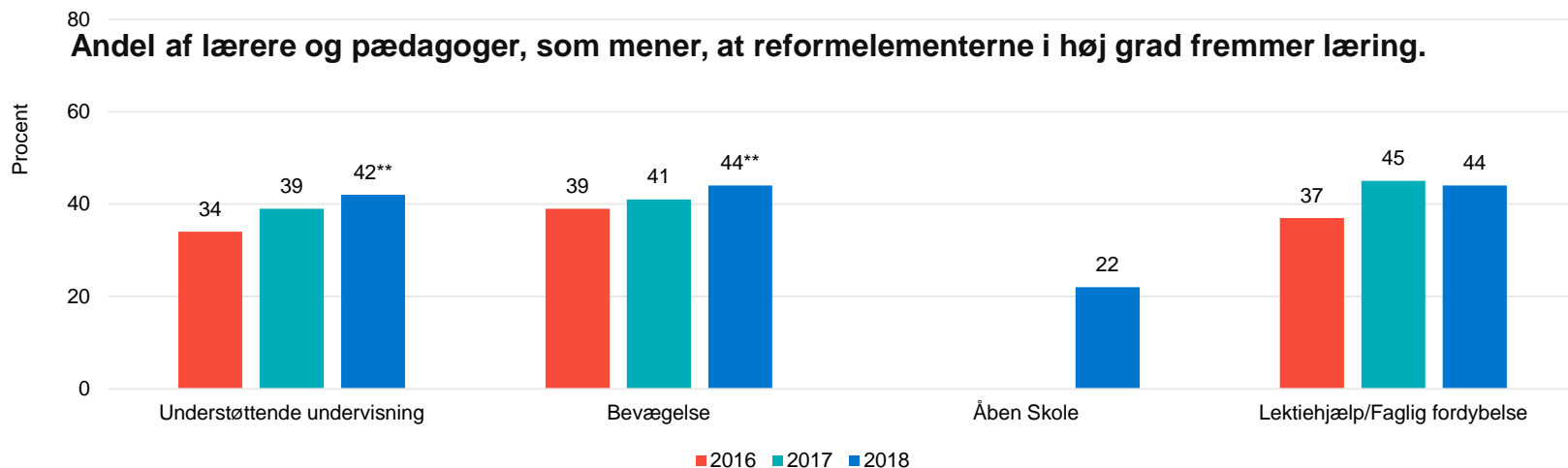

- Implementering tager tid med mindre det er meget radikale indsatser og fast implementeringsstruktur

LÆRER OG PÆDAGOGER

- Implementeringen styrkes, hvis reformelementerne har et fagligt indhold
- Lærere og pædagoger vurderer i stigende grad, at reformelementerne fremmer elevernes læring
- Det tager tid at implementere reformelementerne – særligt hvis de skal have et faglig indhold

LEDELSE I IMPLEMENTERING

- Skolerne er nået længere med implementering af et reformelement, hvis de har en handleplan for og et ledelsesmæssig fokus på reformelementet.
- Lærerne efterlyser en ledelsesmæssig retning for implementeringen, så de ikke 'står alene'
- Det har en positiv betydning for implementeringen (og for lærernes motivation og samarbejde), når ledere har fokus på at motivere og anerkende medarbejdere og har høje forventninger til eleverne

LEDELSE II

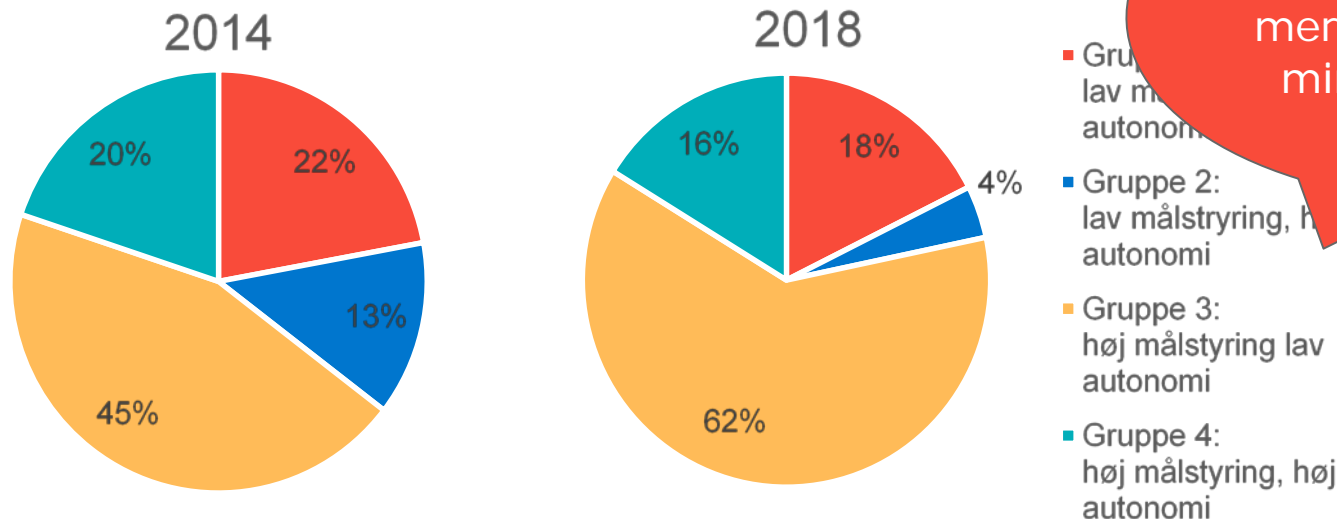
RESULTATER OG UDVIKLING

- **Ledelsesvilkår:** Øget ledelsesfokus og arbejdstid, men lederne mangler tid.
- **Faglig ledelse:** Ledernes tydeliggørelse og opfølgning på mål med fokus på eleverne har en positiv betydning for elevernes faglige resultater og trivsel, men ikke observation, feedback og drøftelse af undervisningen
- **Ledelsesstil:** Øget fokus på medarbejdermotivation og anerkendelse samt høje forventninger til eleverne.
- Uoverensstemmelse mellem intentioner og realisering?

KOMMUNAL STYRING RESULTATER

Elever klarer sig bedre ved 9. klasses afgangsprøver i dansk og matematik (i 9. klasse) på de skoler, hvor man kombinerer kommunal mål og resultatstyring med autonomi til skolelederen

Men siden 2014: en bevægelse mod mere målstyring og mindre autonomi

KOMMUNAL STYRING II OG SKOLERNES AUTONOMI

Skolelederne vurderer, at den fælles kommunale retning er meningsgivende

MEN

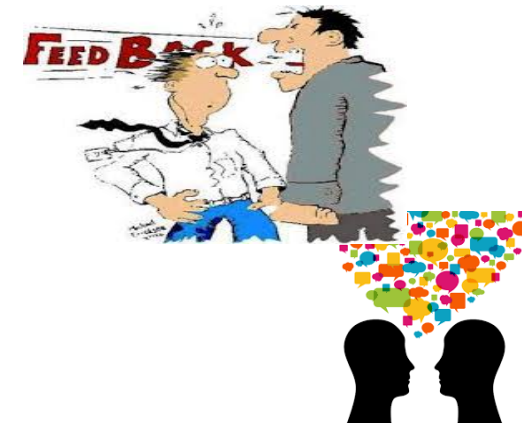
De mange kommunale tiltag mudrer mulighed for, at lederne selv kan sætte retning på skolerne.

Skolelederne savner større sammenhæng i initiativerne og tid til implementering inden nye tiltag sættes i gang.

9 ud af 10 ting der kommer fra forvaltningen er jo rigtig gode. Problemet er bare, **at der kommer så meget...**
(Skoleleder).

Det vi lidt kan **drukne** i, det er ambitiøse politikere, både nationalt og kommunalt. Der er **meget lidt råderum tilbage** til den enkelte skoleleder (afdelingsleder)

RESULTATSTYRING ER MERE END MÅL

Behov for fokus men ikke et ensidigt fokus

Faglig dialog og opfølgning

Testresultater kan ikke stå alene som information

Læringsunderstøttende initiativer fremfor tilsyn?

	9. klasse (dansk)	9. klasse (matematik)	Nationale test (dansk 6. klasse)	Nationale test (mat- 6. klasse)	Faglig trivsel (6. klasse)	Social trivsel (6.klasse)
15 mål er derover	-0,017 (0,018)	-0,058** (0,022)	-0,064*** (0,022)	-0,075*** (0,026)	-0,017 (0,012)	-0,007 (0,015)
Dummy for år	x	x	x	x	x	x
Elev kontrol	x	x	x	x	x	x
Skole kontrol	x	x	x	x	x	x
Kommune kontrol	x	x	x	x	x	x
Antal elever	126.718	126.384	151.072	150.908	138.221	138.387

TAK FORDI I LYTTEDE MED

(Spørgsmål/ kommentarer stilles i spørgsmål/svar-boksen)

NU TIL CHRISTIAN...

DATAGRUNDLAG

Survey

- Panel 2014-2018 med over 200 skoler (40.000+ elever og 3000+ lærere og pædagoger)
- Alle kommunale forvaltningschefer, udvalgsformænd og skoleledere

Kvalitative dataindsamling:

- Utallige skoler & kommuner
- Ca. 1000 respondenter ialt

